

Regioonide komitee arvamus „Äriregistrite ühendamine”

(2010/C 267/06)

REGIOONIDE KOMITEE

- tuletab meelde Regioonide Komitee olulist rolli ja seniseid arvamusi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste huvide esindamisel valikute ning alternatiivsete lahenduste pakkumisel, arvestades siseturu toimimise, läbipaistvuse, teabevahetuse ja halduskoormuse lihtsustamist nii kohalikul kui ka piirkondlikul tasandil;
- tunnistab piiriülese äriregistrite elulist tähtsust siseturu tõhusa toimimise tagamisel, pakkudes usaldusväärset ja ajakohast teavet ärielistel eesmärkidel, või õiguskaitse kättesaadavuse lihtsustamisel kõigi osapoolte jaoks kõigis liikmesriikides;
- märgib, et juurdepääs teabele piiriüleste ühinemiste, asukohamuutmiste või filiaalide asutamise kohta teistes liikmesriikides on siseturu sujuva toimimise jaoks igapäevaselt vajalik;
- rõhutab, et kui miski ühinguõiguslikku piiriülest toimimist sisuliselt takistab, on see pigem üle-euroopalise elektroonilise identifitseerimisvahendi puudumine – milleks oleks näiteks Euroopa Liidu elektrooniline ID-kaart, mille abil saab võimalikuks nn digitaalse allkirja kasutamise seadustamine ning vastastikku tunnustamine; see oleks äriregistrite ühendamise üks esmane alustala, mille tekkimise suunas tuleks ka kiiresti liikuda.

Raportöör:	dr Uno Silberg (EE/EA), Kose Vallavolikogu liige
Viitedokument:	Roheline raamat „Äriregistrite ühendamine” KOM(2009) 614 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Taust

1. tervitab Euroopa Komisjoni Rohelise raamatu „Äriregistrite ühendamine” algatust;

2. tunneb head meelt, et Euroopa Komisjon kutsub Rohelises raamatus „Äriregistrite ühendamine” huvitatud isikuid üles avaldama arvamust nimetatud teemal;

3. tuletab meelde Regioonide Komitee olulist rolli ja seniseid arvamusi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste huvide esindamisel valikute ning alternatiivsete lahenduste pakkumisel, arvestades siseturu toimimise, läbipaistvuse, teabevahetuse ja halduskoormuse lihtsustamist nii kohalikul kui ka piirkondlikul tasandil;

4. toetab Euroopa Komisjoni seisukohti, et äriregistrid⁽¹⁾, täidavad väga olulist rolli, mille kaudu registreeritakse, uuritakse ja säilitatakse äriühingutega seotud teavet, nagu teave äriühingu õigusliku vormi, asukoha, kapitali ja seaduslike esindajate kohta, ning tehakse see ka avalikkusele kättesaadavaks;

5. nõustub Euroopa Komisjoniga, et äriregistrite piiriülest koostööd nõutakse sõnaselgelt piiriüleste ühinemiste direktiivis⁽²⁾ ning Euroopa äriühingu⁽³⁾ ja Euroopa ühistu⁽⁴⁾ põhikirjas;

6. on seisukohal, et kuigi põhiteenuste miinimumstandardid on seni kindlaks määratud Euroopa õigusaktidega võivad äriregistrid siiski pakkuda riigiti erinevaid täiendavaid teenuseid, samas laienevad äriühingud üha enam väljapoole riigipiire, kusjuures ühes liikmesriigis asutatud äriühingul on võimalus tegutseda täielikult või osaliselt teises liikmesriigis; see kõik on toonud kaasa suurenenud nõudluse äriühinguid käsitleva piiriülese avaliku teabe järele;

(1) Rohelises raamatus tähistatakse terminiga „äriregister” kõiki keskregistreid, äriregistreid või äriühingute registreid äriühinguõiguse esimese direktiivi (68/151/EMÜ) artikli 3 tähenduses.

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/56/EÜ, 26. oktoober 2005, piiratud vastutusega äriühingute piiriülese ühinemise kohta (ELT L 310, 25.11.2005, lk 1).

(3) Nõukogu määrus (EÜ) nr 2001/2157, 8. oktoober 2001, Euroopa äriühingu (SE) põhikirja kohta (EÜT L 294, 10.11.2001, lk 1).

(4) Nõukogu määrus (EÜ) nr 2003/1435, 22. juuli 2003, Euroopa ühistu (SCE) põhikirja kohta (ELT L 207, 18.8.2003, lk 1).

7. toonitab asjaolu, et teave äriühingute kohta on olemas küll asukohajärgses registreerimisriigis, kuid sama teabe hankimisel teisest liikmesriigist võib tihti kohata mitmeid takistusi – nii tehnilisi, juriidilisi kui ka keelelisi jm;

8. on seisukohal, et vabatahtlikust koostööst äriregistrite vahel siiski üksi ei piisa ja on vaja tagada senisest tõhusam piiriülene koostöö registrite vahel; äärmiselt oluline on koostöö raames tagada eelkõige äriregistrites sisalduva teabe piisav riigiülene kättesaadavus, läbipaistvus, õiguskindlus ning usaldusväärsus;

9. rõhutab, et praegune finantskriis on taas kord näidanud, kui tähtis on finantsturgude läbipaistvus; finantsturu elavdamiseks võetavate meetmete taustal saab parema juurdepääsu võimaldamist ajakohastatud, ametlikule ja usaldusväärsele teabele äriühingute kohta vaadelda kui üht võimalust turgude vastu usalduse taastamiseks kogu Euroopas;

Peamised seisukohad

10. tunnustab piiriülese äriregistrite elulist tähtsust siseturu tõhusa toimimise tagamisel, pakkudes usaldusväärset ja ajakohast teavet äriistel eesmärkidel, või õiguskaitsse kättesaadavuse lihtsustamisel kõigi osapoolte jaoks kõigis liikmesriikides;

11. tunnustab, et ettevõtete liikuvus on majanduskasvu jaoks äärmiselt oluline ja soovib seepärast rakendada täielikult integreeritud süsteemi, võimaldades kogu Euroopa Liidus võrdset juurdepääsu teabele;

12. märgib, et juurdepääs teabele piiriüleste ühinemiste, asukohamuutmistele või filiaalide asutamise kohta teistes liikmesriikides on siseturu sujuva toimimise jaoks igapäevaselt vajalik;

13. tunnustab vabatahtlikus süsteemis osalejate jõupingutusi tõhusa teabevahetusplatvormi loomiseks, kuid kutsub Euroopa Komisjoni üles tegema ettepaneku äriregistritevahelise Euroopa koostöö õigusliku raamistiku kohta, et asendada praegune vabatahtlik süsteem täielikult integreeritud info- ja sidetehnoloogial põhineva registriga;

14. meenutab VKEdel olulist rolli Euroopa majanduses ja kutsub liikmesriike vastu võtma Euroopa osatähtsuse põhikirja käsitleva õigusakti, mis koos tõhusa äriregistrite ühendamise süsteemiga lihtsustaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete laienemist ühtsel turul;

15. nõuab Euroopa virtuaalse äriregistri elluviimist koos vastastikusel ühenduvusel põhinevate ambitsioonikate IT-lahendustega;
16. toetab seotud äriühinguõiguse direktiivide läbivaatamist, et kohandada need praegu kättesaadavatele tehnilistele vahenditele, eriti IT-süsteemide kasutamisele;
17. jagab seisukohta, et igati mõistlik on äriregistrite ühendamisel toetuda suuresti juba tänaseks tehtud tööle eelkõige Euroopa Äriregistri võrgustikus ja BRITE raames; võrgustiku äriregistrite vahelist menetluslikku koostööd reguleeriva osa (ühinemised, asukohamuutused, filiaalid jm) puhul tuleb ilmselt nõustuda komisjoniga selles osas, et kõige lihtsam on süsteem üles ehitada tänase BRITE projekti baasil;

Ettepanekud

18. tuletab meelde, et Euroopa Kohtu viimase 10 aasta praktika (eelkõige kohtuasjas *Centros* (C-212/97), *Überseering* (C-208/00), *Inspire Art* (C-167/01)) on loonud võimaluse äriühingute piiriüleseks tegutsemiseks ning oma asukoha muutmiseks;
19. rõhutab, et paljudel juhtudel ei ole see õigus praktikas tagatud, kuid siiski ei ole selle põhjus mitte peamiselt äriregistritevahelise ühenduse puudumine, vaid see, et liikmesriikide siseriiklik äriühinguõiguslik ja registriõiguslik regulatsioon ei toeta piiriülest asukohamuutmist ja muid piiriüleseid toiminguid ning ka ühenduse õigus ei nõua selgesõnaliselt selliste regulatsioonide olemasolu;
20. on seisukohal, et vaid äriregistrite ühendamine ei lahenda seda probleemi; probleemi lahendamiseks tuleks luua sisulised materiaalõiguslikud (*substantial*) ning menetlusõiguslikud (*procedural*) reeglid ühingute asukoha muutmise kohta, mis muuhulgas peavad reguleerima ka äriregistrite omavahelist koostööd;
21. väljendab veendumust, et eelkõige äriühingute asukoha muutmise võimaluse sisuline puudumine Euroopa Liidu sees on üks peamine takistus sellele, et tekiks tõeline riikide ja piirkondade konkurents ettevõtjate ligimeelitamiseks parima keskkonna abil – asukoha muutmine on täna lihtsalt niivõrd keeruline;
22. tunnistab, et äriregistrite ühendamine lihtsustab ettevõtjate jaoks majandustegevuse raames oma partnerite kohta info saamist ning on sellisena igati tervitatav, kuid selle eesmärgi täitmiseks kujutab ühendatud äriregistrite süsteem sisuliselt ühtset

otsingusüsteemi standardiseeritud andmetega, tingimusel, et on tagatud registrite info õigsus. Lisaks tuleks püüelda registrite sisulise standardiseerimise poole;

23. on seisukohal, et rohelise raamatuga pakutav haldusleping ei tundu olevat võrgustiku loomiseks kohane instrument, kui eesmärk on, et iga riigi äriregistrist saaks standardiseeritud kujul standardiseeritud infot, tuleks tekkivat süsteemi reguleerida kasvõi näiteks ühinguõigusliku avalikustamisdirektiivi uuendamise kaudu vms viisil;
24. lisab, et pigem peaks olema suund sellele, et nii piiriülene info loodava süsteemi kaudu kui ka siseriiklike äriregistrite info oleks internetis kättesaadav ja võimalusel tasuta või mõõduka tasu eest, sest sisuliselt on selle info kogumise käigus tasutud riigilõivude näol sellega seotud kulud niigi kinni makstud ning avaliku võimu kaudu ei peaks toimuma avalike andmete müüki, vastasel korral hakataks sisuliselt tulevase direktiivi sildi all osutama konkurentsi olemasolevatele konsultatsiooniteenuseid pakkuvatele ettevõtjatele;
25. nõustub, et läbipaistvusdirektiivi andmete sidumine loodava võrgustikuga on mõistlik, seega tuleks kaaluda vastavate reeglite loomist pigem direktiivi vormis või isegi määrusega;
26. juhib tähelepanu asjaolule, et ühendäriregistri puudumine ei ole seni tegelikult olnud märkimisväärne takistus piiriülese ühinguõigusliku toimimise puhul, mõistlike elektrooniliste lahenduste puhul (nagu toimib näiteks Eesti, Portugali ja Soome vahel) on ka täna võimalik teha väga ulatuslikku koostööd sellisel, et isegi riigist lahkumata on võimalik elektrooniliselt teises riigis äriregistritriminguid teha;
27. rõhutab, et kui miski ühinguõiguslikku piiriülest toimimist sisuliselt takistab, on see pigem üle-euroopalise elektroonilise identifitseerimisvahendi puudumine – milleks oleks näiteks Euroopa Liidu elektrooniline ID-kaart, mille abil saab võimalikuks nn digitaalse allkirja kasutamise seadustamine ning vastastikku tunnustamine; see oleks äriregistrite ühendamise üks esmane alusala, mille tekkimise suunas tuleks ka kiiresti liikuda;
28. teeb lõpuks ettepaneku, et kõik algatused peavad sisaldama subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse ning parema õigusliku reguleerimise põhimõtteid.

Brüssel, 9. juuni 2010

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO